

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ

Salutation

1:1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ^s διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, **2** τοῖς ἐν Κολοσσαῖς^t ἀγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.^u

Building rapport

3 Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ καὶ^v Πατρὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι **4** (ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν^w εἰς πάντας τοὺς ἀγίους), **5** διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας **6** (τοῦ εὐαγγελίου τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ^x ἔστιν καρποφορούμενον καὶ αὐξανόμενον^y καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ), **7** καθὼς καὶ^z ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ, τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν^a διάκονος τοῦ Χριστοῦ, **8** ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.

Christ preeminent

Walk worthily of the Lord

1:9 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παύομεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, **10** περιπατῆσαι ὑμᾶς^b ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρεσκείαν,^c ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν^d τοῦ Θεοῦ· **11** ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν· **12** μετὰ χαρᾶς εὐχαριστοῦντες τῷ^e Πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς^f εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἀγίων ἐν τῷ φωτί· **13** ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ

^s ἰησοῦ χριστοῦ f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 ρ⁴⁶ κA, B [5%] NU

^t κολοσσαῖς f³⁵ κB [60%] CP, NU | κολασσαις (ρ⁴⁶A)I [40%] RP, HF, OC, TR

^u καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ f³⁵ κA, C, I [80%] RP, HF, OC, TR, CP | --- B [20%] NU

^v καὶ f³⁵ κA, I [98%] RP, HF, OC, TR, CP | --- B, C [2%] NU

^w τὴν f³⁵ (86.7%) RP, HF, OC, TR, CP | ἣν εχετε κA, C (11.4%) NU | ἣν εχεται (1.2%) | --- B (0.7%)

^x καὶ f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | --- ρ⁴⁶ κA, B, C [5%] NU

^y καὶ αὐξανόμενον f³⁵ κA, B, C (48%) RP, HF, OC, CP, NU | --- (52%) TR (The omission could be an easy case of homoioteleuton.)

^z καὶ f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR | --- ρ⁴⁶ κA, B, C [5%] CP, NU

^a ὑμῶν f³⁵ C [90%] RP, HF, OC, TR, CP, NU | ἡμῶν ρ⁴⁶ κA, B [10%]

^b ὑμᾶς f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | --- ρ⁴⁶ κA, B, C [5%] NU

^c ἀρεσκείαν *rell* | ἀρεσκίαν κA, C [15%]

^d εἰς τὴν ἐπίγνωσιν f³⁵ (90.5%) RP, HF, OC, TR, CP | τὴ ἐπίγνωσει ρ⁴⁶ κA, B, C, I (4.6%) NU | ἐν τῇ ἐπίγνωσει (4.1%) | three other readings (0.7%)

^e τῷ f³⁵ ρ⁴⁶ A, B, C [65%] RP, HF, TR, NU | 1 θεῷ καὶ [30%] OC, CP | 1 θεῷ κ [5%] (OC has small print.)

^f ἡμᾶς f³⁵ A, C [97%] RP, HF, OC, TR, CP | ὑμᾶς κB [3%] NU (The context is inclusive—first person.)

Υιοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, **14** ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ,^g τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν.

The supremacy of Christ described

15 Ὃς ἐστὶν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης^h κτίσεως, **16** ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα—τὰⁱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ^j ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὄρατα καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι—τὰ πάντα δι’ αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται· **17** καὶ αὐτός ἐστιν πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν. **18** Καί, αὐτός ἐστιν ἡ^k κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας· ὅς ἐστιν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων, **19** ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν^l πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι **20** καὶ δι’ αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ^m πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ—δι’ αὐτοῦ,ⁿ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐπὶ^o τοῖς οὐρανοῖς.

The truth applied

21 Καὶ ὑμᾶς (ποτέ ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῆ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς) **22** νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ,^p παραστήσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ—**23** εἴ γε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἐδραῖοι, καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου, οὗ ἠκούσατε τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ^q κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγώ, Παῦλος, διάκονος.

What Paul does and why he does it

Present everyone perfect in Christ

1:24 Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου^r ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου, ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ^s ἐστὶν ἡ ἐκκλησία, **25** ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, **26** τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, νυνὶ^t δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ· **27** οἷς

^g δια του αιματος αυτου f³⁵ [60%] TR | --- κA,B,C [40%] RP,HF,OC,CP,NU (The omission was presumably deliberate—one wonders why.)

^h πασης rell | 1 της [10%]

ⁱ τα f³⁵ A,C [97%] RP,HF,OC,TR,CP | --- Ϝ⁴⁶κB [3%] NU

^j τα f³⁵ A,C [97%] RP,HF,OC,TR,CP | --- Ϝ⁴⁶κB [3%] NU

^k η rell | --- [2%] CP

^l ευδοκησεν rell | ηυδοκησεν A [15%]

^m τα rell | --- CP

ⁿ δι αυτου f³⁵ Ϝ⁴⁶κA,C,048 [80%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] | --- B,I [20%] (The omission of the emphatic repetition is surely inferior.)

^o επι f³⁵ [50%] RP,HF,CP | εν κA,B,C [50%] OC,TR,NU (The change to ‘in’ may have been unthinking, but is clearly inferior—beings and things that are an inherent part of Heaven don’t need ‘reconciling’.)

^p αυτου f³⁵ κA [40%] | --- Ϝ⁴⁶vB,C,I^v [60%] RP,HF,OC,TR,CP,NU

^q τη f³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | --- Ϝ⁴⁶κA,B,C [5%] NU

^r μου f³⁵ [55%] OC,TR | --- κA,B,C [45%] RP,HF,CP,NU (OC has small print.)

^s ο rell | ος C [10%]

^t νυνι f³⁵ A [90%] RP,HF,OC,TR,CP | νυν κB,C [10%] NU

ἠθέλησεν ὁ Θεὸς γνωρίσαι τίς ὁ^u πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ^v μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς^w ἐστὶν Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης· **28** ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον^x ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον^y τέλειον^z ἐν Χριστῷ·^a **29** εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

A wealth of confident understanding

2:1 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλικὸν ἀγῶνα ἔχω περὶ^b ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ,^c καὶ ὅσοι οὐχ ἐωράκασιν^d τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, **2** ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασθέντων^e ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πάντα πλοῦτον^f τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ τοῦ^g Χριστοῦ, **3** ἐν ᾧ εἰσὶν πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς^h γνώσεως ἀπόκρυφοι.

4 Τοῦτο δὲⁱ λέγω ἵνα μή τις^j ὑμᾶς παραλογίζεται ἐν πιθανολογίᾳ.^k **5** Εἰ γὰρ καὶ τῆ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν.

Christian responsibility

2:6 Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστόν, Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, **7** ἔρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ^l πίστει, καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ^m ἐν εὐχαριστίᾳ.

Christ vs 'the world'

8 Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν. **9** Ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ Πλήρωμα τῆς Θεότητος σωματικῶς, **10** καὶ ἔστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας· **11** ἐν ᾧ

^u τις ο **f**³⁵ **NC** [40%] OC,TR | τι το **Ϟ**⁴⁶A,B [60%] RP,HF,CP,NU (In the context the masculine gender is correct—**Ϟ**⁴⁶A,B [4%] NU are consistent in that they go on to read ὁ ἐστὶν Χριστός, but not the [56%] RP,HF,CP.)

^v του *rell* | --- CP

^w ος **f**³⁵ **NC,I** [96%] RP,HF,OC,TR,CP | ο **Ϟ**⁴⁶A,B [4%] NU

^x παντα ανθρωπον *rell* | --- [10%] CP

^y παντα ανθρωπον **f**³⁵ **NA,B,C** [90%] RP,HF,OC,TR,CP,NU | --- [10%]

^z τελειον *rell* | --- CP

^a χριστω **f**³⁵ **Ϟ**⁴⁶**NA,B,C** [40%] NU | ι ησου [60%] RP,HF,OC,TR,CP

^b περι **f**³⁵ [93%] RP,HF,OC,TR,CP | υπερ **Ϟ**⁴⁶**NA,B,C** [7%] NU

^c λαοδικεια *rell* | λαοδικια **NA,B,C** [10%]

^d εωρακασιν **f**³⁵ [85%] RP,HF,OC,TR,CP | εορακασιν [10%] | εωρακαν A,B [2%] | εορακαν **Ϟ**⁴⁶**NC** [3%] NU

^e συμβιβασθεντων **f**³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | συμβιβασθεντες (**Ϟ**⁴⁶)**NA,B(C)** [4%] NU | συμβιβασθωσιν [1%]

^f παντα πλουτον **f**³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | παν πλουτος **Ϟ**⁴⁶**NB** [3%] NU | παν το πλουτος A,C [2%]

^g και πατρος και του **f**³⁵ (79.6%) RP,HF,OC,TR,CP | 124 (12.9%) | 234 (1.8%) | 123 (0.7%) | 24 A,C (0.7%) | 23 (0.2%) | 2 **κ**,048 (0.3%) | --- **Ϟ**⁴⁶**B** (3%) NU | five other readings (0.8%)

^h της **f**³⁵ A [95%] RP,HF,OC,TR,CP | --- **Ϟ**⁴⁶**NB,C** [5%] NU

ⁱ δε **f**³⁵ C,048 [95%] RP,HF,OC,TR,CP | --- **Ϟ**⁴⁶**NA,B** [5%] NU

^j μη τις **f**³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | μηδεις **NA,B,C**,048 [5%] NU

^k πιθανολογια *rell* | πειθανολογια [2%] CP

^l εν τη **f**³⁵ **κ** [95%] RP,HF,OC,TR,CP | 1 A,C,I [2%] | 2 B [3%] NU

^m εν αυτη **f**³⁵ B,048^v [95%] RP,HF,OC,TR,CP | --- **NA,C,I'** [4%] NU | 1 αυτω D [1%]

καὶ περιετμήθητε, περιτομῇ ἀχειροποιήτω, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶνⁿ τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, **12** συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι·^o ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν^p νεκρῶν.

13 Καὶ ὑμᾶς, νεκροὺς ὄντας^q τοῖς παραπτώμασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκός ὑμῶν—συνεζωοποίησεν ὑμᾶς^r σὺν αὐτῷ· χαρισάμενος ἡμῖν^s πάντα τὰ παραπτώματα·

14 ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον (τοῖς δόγμασιν) ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκεν^t ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ· **15** ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

Don't be disqualified!

16 Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ^u ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νοουμηνίας ἢ σαββάτων, **17** ἃ ἐστὶν σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα^w Χριστοῦ. **18** Μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβεύετω, θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἐώρακεν^x ἐμβατεύων, εἰκῆ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοῦς τῆς σαρκός αὐτοῦ, **19** καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, διὰ τῶν ἀφῶν^y καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον, αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ.

20 Εἰ οὖν ἀπεθάνετε^z σὺν^a Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί, ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ, δογματίζεσθε **21**—«Μὴ ἄψη, μηδὲ^b γεύση, μηδὲ θίγης» **22** (ἃ ἐστὶν πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει) κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων; **23** Ἄτινά ἐστὶν λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκείᾳ^c καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ^e σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινὶ πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

Things above vs things below

3:1 Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν, ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος· **2** τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, **3** ἀπεθάνετε γὰρ καὶ ἡ

ⁿ τῶν ἁμαρτιῶν **f**³⁵ (92.5%) RP, HF, OC, TR, CP | --- **ϕ**⁴⁶ **NA, B, C** (7%) NU | omit longer stretches (0.5%)
(Would not 'the body of the flesh', the reading of NU, be something of a tautology?)

^o βαπτισματι **f**³⁵ **NA, C** [95%] RP, HF, OC, TR, CP | βαπτισμω **ϕ**⁴⁶ **B** [2%] NU

^p τῶν **f**³⁵ **B** [70%] RP, HF, OC, TR | --- **ϕ**⁴⁶ **NA, C** [30%] CP, NU

^q ὄντας **f**³⁵ **NB** [45%] | 1 ἐν **ϕ**⁴⁶ **A, C, 048** [55%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] (OC is in small print.)

^r μας **f**³⁵ **NA, C** [65%] RP, HF, OC, CP, NU | ημας **ϕ**⁴⁶ **B** [20%] | --- [15%] TR

^s ημιν **f**³⁵ **NA, B, C** [70%] RP, HF, OC, TR, CP, NU | υμιν [30%] (some TRs)

^t ηρκεν **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ **NA, B, C** [60%] RP, HF, TR, NU | ηρεν [40%] OC, CP

^u η **f**³⁵ **NA, C, I** [98%] RP, HF, OC, TR, CP | και **ϕ**⁴⁶ **B** [2%] NU

^v νοουμηνίας *rell* | νεομηνίας **B** [2%] NU

^w σωμα **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ [95%] RP, HF, OC, CP | 1 του **NA, B, C** [5%] TR, NU

^x μη εωρακεν **f**³⁵ (83.5%) RP, HF, OC, TR, CP | 1 εωρακεν **C** (12.3%) | 1 εωρακαμεν (1.7%) | 1 εωρακος (0.5%) | 1 εωρακατε (0.2%) | ουκ 2 (0.3%) | 2 **ϕ**⁴⁶ **A** (0.5%) | εωρακεν **NB, I** (1%) NU

^y ἀφῶν *rell* | ἀφῶν [25%]

^z οὖν απεθανετε **f**³⁵ [80%] OC, TR | ~ 21 (**κ**) [5%] | 2 **A, B, C** [15%] RP, HF, CP, NU

^a σὺν **f**³⁵ **NA, B, C** [95%] RP, HF, CP, NU | 1 τῷ [5%] OC, TR

^b μηδε **f**³⁵ **NA, B, C** [90%] RP, HF, OC, TR, NU | μη [10%] CP (Twice.)

^c εθελοθρησκεια *rell* | εθελοθρησκια **NC** [10%] OC, NU

^d και **f**³⁵ **NA, C** [98%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- **ϕ**⁴⁶ **B** [2%]

^e αφειδια *rell* | αφειδεια [10%]

ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ^f Θεῷ. **4** Ὄταν ὁ Χριστὸς φανερωθῆ, ἡ ζωὴ ἡμῶν,^g τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

5 Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν^h τὰ ἐπὶ τῆς γῆς· πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν ἣτις ἐστὶν εἰδωλολατρία.ⁱ **6** δι' ἧς ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας,^j **7** ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιπατήσατέ ποτε ὅτε ἐζήτε ἐν αὐτοῖς.^k **8** Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα—ὀργὴν, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν—ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. **9** Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ **10** καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, **11** ὅπου οὐκ ἐνὶ Ἑλλήν καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος· ἀλλὰ τὰ^l πάντα καὶ ἐν πᾶσιν Χριστός.

Relationships among believers

12 Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ,^m χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραότητα,ⁿ μακροθυμίαν· **13** ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρὸς τινα ἔχη^o μομφήν—καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς^p ἔχαρίσατο ὑμῖν,^q οὕτως καὶ ὑμεῖς· **14** ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἣτις^r ἐστὶν σύνδεσμος τῆς τελειότητος.

15 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ^s βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώματι· καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε.

16 Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ^t ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτούς, ψαλμοῖς καὶ^u ὕμνοις καὶ^v ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν^w χάριτι ἄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ^x ὑμῶν τῷ Κυρίῳ.^y

^f τῷ f³⁵ P⁴⁶NA,B,C [80%] RP, HF, OC, TR, CP, NU | --- [20%]

^g ἡμῶν f³⁵ B [90%] RP, HF, OC, TR, CP | ὑμῶν P⁴⁶NC [10%] NU

^h ὑμῶν f³⁵ A [95%] RP, HF, OC, TR, CP | --- P⁴⁶NB,C [5%] NU

ⁱ εἰδωλολατρία f³⁵ (C) [55%] OC, NU | εἰδωλολατρία NA,B [45%] RP, HF, TR, CP

^j ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας f³⁵ NA(C)I [99%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- P⁴⁶B [1%]

^k αὐτοῖς f³⁵ 048 [97%] RP, HF, OC, TR, CP | τοῦτοις P⁴⁶NA,B,C,I [3%] NU

^l τα f³⁵ B [98%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- NA,C [2%]

^m οἰκτιρμοῦ f³⁵ NA,B,C [80%] RP, HF, OC, CP, NU | οἰκτιρῶν [20%] TR

ⁿ πραοτητα f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | πραυτητα NA,B,C [3%] NU

^o εχη *rell* | εχει [10%] CP | εχητε [2%]

^p χριστος f³⁵ C [97%] RP, HF, OC, TR, CP | κυριος P⁴⁶A,B,I [2%] NU | θεος N [1%]

^q ὑμιν f³⁵ NA,B [90%] RP, HF, OC, TR, NU | ἡμιν [10%] CP | ἡμας C

^r ἣτις f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | ο A,B,C,048 [2%] NU | ος N [1%]

^s θεου f³⁵ (95.2%) RP, HF, OC, TR, CP | χριστου NA,B,C,I (4.8%) NU

^t χριστου *rell* | θεου A,C [9%] | κυριου N,I [1%]

^u και f³⁵ A^v,I^v [97%] RP, HF, OC, TR, CP | --- NB,C [3%] NU

^v και f³⁵ A,I^v [97%] RP, HF, OC, TR, CP | --- NB,C [3%] NU

^w εν f³⁵ NA,C [95%] RP, HF, OC, TR, CP | 1 τη P⁴⁶B [3%] [NU] | --- [2%]

^x τη καρδια f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | ταις καρδιαις P⁴⁶NA,B,C [5%] NU

^y κυριω f³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | θεω P^{46v}NA,B,C [4%] NU

17 Καὶ πᾶν ὃ τι^z ἄν^a ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν^b ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι^c Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ^d Πατρὶ δι' αὐτοῦ.

Household relationships

18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἰδίοις^e ἀνδράσιν, ὡς ἀνήκεν ἐν Κυρίῳ.

19 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς.

20 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα, τοῦτο γὰρ ἔστιν εὐάρεστον^f ἐν^g Κυρίῳ.

21 Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε^h τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν.

22 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλίαιςⁱ ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἀπλότητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν Θεόν.^j 23 Καὶ πᾶν ὃ τι^k ἐὰν^l ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, 24 εἰδότες ὅτι^m ἀπὸ Κυρίου λήψεσθεⁿ τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ^o Κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε. 25 (Ὁ δὲ^p ἀδικῶν κομιεῖται^q ὃ ἠδίκησεν, καὶ οὐκ ἔστιν προσωποληψία.)^r

4:1 Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε,^s εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε Κύριον ἐν οὐρανοῖς.^t

Redeem the time

2 Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ,
3 προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ^u ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου,

^z ὃ τι **F**³⁵ **NA,B,C** [80%] **RP,HF,OC,TR,NU** | ὅτι [20%] **CP**

^a ἀν **F**³⁵ **NA,C** [97%] **RP,HF,OC,TR,CP** | εἰαν **ℱ**⁴⁶**B** [3%] **NU**

^b ἐν *rell* | --- [10%]

^c ὀνοματι *rell* | 1 του [10%]

^d καὶ **F**³⁵ [98%] **RP,HF,OC,TR,CP** | --- **ℱ**⁴⁶**NA,B,C** [2%] **NU**

^e ἰδίοις **F**³⁵ [80%] **RP,HF,TR** | --- **NA,B,C** [19%] **OC,CP,NU** | ὑμῶν after ἀνδράσιν [1%]

^f ἔστιν εὐάρεστον **F**³⁵ [95%] **RP,HF,OC,TR,CP** | ~ 21 **NA,B,C** [5%] **NU**

^g ἐν **F**³⁵ **NA,B,C** [79%] **RP,HF,CP,NU** | τῷ [20%] **OC,TR** | --- [1%]

^h ἐρεθίζετε **F**³⁵ **ℱ**⁴⁶**B** (79.5%) **RP,HF,OC,TR,CP,NU** | παροργίζετε (**NA**)(**C**) (19.8%) | four other readings (0.7%)

ⁱ ὀφθαλμοδουλίαις **F**³⁵ **NC** [40%] **OC** | ὀφθαλμοδουλίαις [43%] **RP,HF,TR,CP** | ὀφθαλμοδουλία [10%] **NU** | ὀφθαλμοδουλεῖα **ℱ**⁴⁶**A,B** [5%] | ὀφθαλμοδουλεῖαι [2%]

^j θεον **F**³⁵ **ℱ**⁴⁶ [90%] **RP,HF,OC,TR,CP** | κυριον **NA,B,C,048** [10%] **NU**

^k καὶ παν ὃ τι **F**³⁵ (79.3%) **RP,HF,OC,TR,CP** | 123 (10.4%) | 234 (1.3%) | 134 (0.5%) | 23 (2.2%) | 12 στε (0.8%) | 3 **ℱ**⁴⁶**NA,B,C** (4.7%) **NU** | four other readings (0.8%) (Perhaps some 20% evidently have ὅτι instead of ὃ τι.)

^l εἰαν **F**³⁵ **NA,B,C** (79.9%) **RP,HF,OC,TR,CP,NU** | ἀν **ℱ**⁴⁶ (19.1%) | --- (1%)

^m ὅτι *rell* | --- **CP**

ⁿ λήψεσθε **F**³⁵ **ℱ**⁴⁶(**A**) [80%] **RP,HF** | ἀποληψεσθε (**NB,C**) [20%] **OC,TR(NU)** | ἀποληψεσθαι **CP** | one other variant

^o γὰρ **F**³⁵ [95%] **RP,HF,OC,TR,CP** | --- **ℱ**⁴⁶**NA,B,C** [5%] **NU**

^p δε **F**³⁵ [95%] **RP,HF,OC,TR,CP** | γὰρ **NA,B,C** [5%] **NU**

^q κομιεῖται **F**³⁵ **NA,C** [95%] **RP,HF,OC,TR,CP** | κομισεται **B** [5%] **NU**

^r προσωποληψία *rell* | προσωποληψια **NA,B,C** [5%] **NU**

^s παρεχεσθε **F**³⁵ **NA,B** [80%] **RP,HF,OC,TR,NU** | παρεχετε **C** [18%] **CP** | παρεσχεσθε [2%]

^t ουρανοῖς **F**³⁵ [97%] **RP,HF,OC,TR,CP** | ουρανῶ **NA,B,C,I** [3%] **NU**

^u ἀνοίξῃ *rell* | 1 καὶ **CP**

λαλήσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ (δι' ὃ^v καὶ δέδεμαι), **4** ἵνα φανερώσω αὐτό, ὡς δεῖ με λαλήσαι. **5** Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. **6** Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἄλατι ἠρτυμένος, εἶδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

Concluding remarks

4:7 Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν Κυρίῳ, **8** ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνωῶ^w τὰ περὶ ὑμῶν^x καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, **9** σὺν Ὀνησίμῳ, τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν^y τὰ ὧδε.^z

10 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος, ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα (περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολὰς· ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς δέξασθε αὐτόν), **11** καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς οὗτοι μόνον συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία.

12 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς, ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος Χριστοῦ,^a πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στήτε^b τέλειοι καὶ πεπληρωμένοι^c ἐν παντὶ θελήματι τοῦ Θεοῦ. **13** Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον πολὺν^d ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει.

14 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς, ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητός, καὶ Δημᾶς. **15** Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ^e ἀδελφούς, καὶ Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ^f ἐκκλησίαν.

16 Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων^g ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε.

17 Καὶ εἶπατε Ἀρχίπῳ, «Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.»

Sign-off

18 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ· Παύλου. Μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.^{h,i}

^v δι ὃ *rell* | διο [20%]

^w γνω *f*³⁵ *ϕ*⁴⁶C (87.6%) RP, HF, OC, TR, CP | γνωτε *NA, B, 048* (10.9%) NU | γνωται (1%) | --- (0.5%)

^x υμων *f*³⁵ *ϕ*⁴⁶*NC* (88.1%) RP, HF, OC, TR, CP | ημων *A, B, 048* (11.4%) NU | --- (0.5%)

^y γνωριουσιν *f*³⁵ *NA, C* [97%] RP, HF, OC, TR, CP | γνωρισουσιν *ϕ*⁴⁶B [3%] NU

^z ὧδε *rell* | ὧδε *f*³⁵ [40%] (I include this information for the record, and so as not to lose sight of it; since there is no contrast in meaning here, and I am not aware that the Autographs contained 'breathing' marks, I stay with the conventional spelling. However, it may be noted that the difference between ᾧ δε and ὧδε would be indistinct in most MSS; the simple expedient reflected in *f*³⁵ resolves the ambiguity.)

^a χριστου *f*³⁵ *ϕ*⁴⁶ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | ιησου *NA, B, I* [4%] [NU] | ησου *I C* [1%]

^b στήτε *f*³⁵ *A, C* [97%] RP, HF, OC, TR, CP | σταθητε *NB* [1%] NU | ητε *I* [2%]

^c πεπληρωμενοι *f*³⁵ *ϕ*⁴⁶ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | πεπληροφορημενοι *NA, B, C* [3%] NU

^d ζηλον πολυν *f*³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 2 πονον *NA, B, C* [4%] NU | four other readings [1%]

^e λαοδικεια *rell* | λαοδικια *NA, C* [10%]

^f αυτου *f*³⁵ [92%] RP, HF, OC, TR, CP | αυτων *NA, C* [6%] | αυτης *B* [1%] NU | --- [1%]

^g λαοδικεων *f*³⁵ *B* [85%] HF, OC, TR, NU | λαοδικαιων *NA, C* [15%] RP, CP

^h αμην *f*³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | --- *NA, B, C, 048* [5%] NU

ⁱ The citation of *f*³⁵ is based on thirty-seven MSS—18, 35, 201, 204, 328, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 986, 1072, 1075, 1100, 1248, 1249, 1503, 1548, 1637, 1725, 1732, 1761, 1768, 1855, 1864, 1865, 1876, 1892, 1897, 2080, 2352, 2466, 2554, 2587 and 2723—all of which I collated myself. 18, 444, 1732, 1864,

2554 and 2723 are ‘perfect’ representatives of f^{35} in Colossians, as they stand, as were the exemplars of another eight. The uniformity is impressive. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Bucharest, Aegean, Trikala, Meteora, Athens, Mt. Athos [seven different monasteries], Grottaferrata, Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception.

In the statements of evidence I have included the percentage of manuscript attestation for each variant, within either () or []. I have used () for the evidence taken from *TuT*, which I take to be reasonably precise. For the variant sets that are not covered there I had to revert to von Soden and the apparatus of N-A²⁷, supplementing from other sources where possible (Scrivener and Tischendorf)—the percentages offered, I have used [] for these, are extrapolations based on a comparison of these sources.

I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed $\pm 1\%$; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error should hardly exceed $\pm 3\%$; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error should rarely exceed $\pm 15\%$. However, I guarantee the witness of Family 35. Please see the last footnote for Matthew for further information.